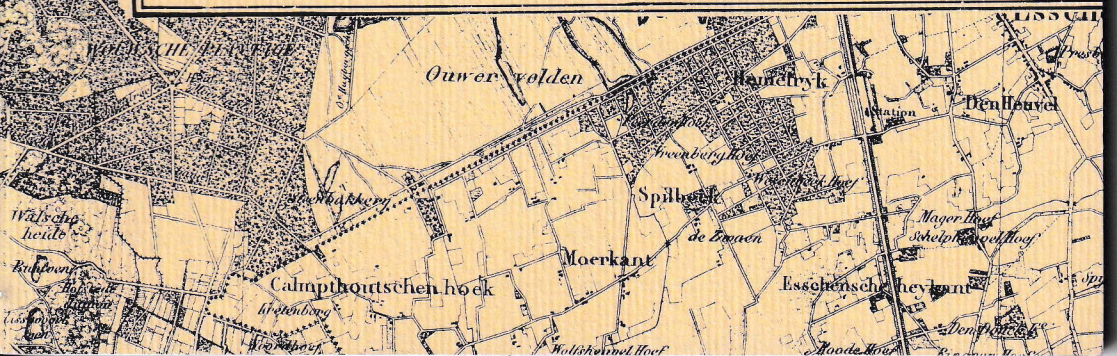

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

3 ~ 88.

Onder de Parochie van Wouw.

THIENDEN.

In het jaer 1277 hebben wij van den hoog-geboren Heere Arnoldus à Lovanio, ende Elisabeth sijne Huijsvrouw voor 2654 ponden ende 10.8: Lovens, dat is, het pont Lovens genomen op 50 Stuijvers, 6636 gulden, 5 stuijvers en halven, 6354 gulden ende 8 stuijvers, 111.oort, gekocht ende betaelt, volgens de Quitantie daer van sijnde, ende staende sub littera A rubra, numero 5. de Thiende van de geheele Parochie van Woude, soo oude als nieuwe, tegenwoordige ende toekomstende, groote en kleijne, mitsgaeders ook de Thienden van Heerle, van Loenhout en van Capellen, met nog eenige andere Goederen onder Eeckeren; alleen onder Heerle, gereserveert het eene derde paert van de Thienden van Hoiij, ende Torven, heel de Prochie van Wou ende Heerle door.

't Is te noteren, dat den Verkoop-brief mede-brengh, dat wij hebben gekocht de Thienden niet onder het Dorp maer onder de Prochie van Wouwe. Want daer sijn Quartieren, als het Voris-Eijnde, den Langen-Dijck, Coop-al, ende andere, die in het Wercklijk resorteren onder Wouwe, maer niet in het Geestelijk, ende daerom en hebben wij de Thienden daer niet. Gelijck ter contrariën verscheijde andere Quartieren sijn, die in het Geestelijk resorteren onder de Prochie van Wouwe, ende daer wij oversulks de Thiende trekken, niet tegenstaende dat de selve Quartieren oft Gehuchten in het Wercklijk onder andere Jurisdictie staen. Dusdanige gehuchten sijn Vroen-hout, Vincken-broek, Borckelaer, Hainck, ende Warberch. gelegen ten deele onder Roosendael ende ten deele onder Nisphen: welke Quartieren maeken ende geven het derde deel in de Lasten van de prochie ende van de Kercke van Wouwe, als daer iet van noode is, alhoewel dat sij onder ander Wercklijke Heeren woonen.

Dese Thienden van Wouwe extenderen haer wijdt ende breedt. Sij sijn heden-daegs, sonder de Lammer-thiende, de Was-thiende, de Saet-thiende, verdeijlt in 20 Wijcken oft Parceelen: die nogtans altijdt vermeerderd oft vermindert konnen worden naer gelegentheijt des tijds. Sij beginnen op de noordt-oost sijde met de Schip-vaert van Roosendael, daer de Kele-beeke in de selve Schip-vaert komt ende volgen de selve Beeke zijdt-west-waert-op, over den voet-padt van Vroenhout naar Roosendael voorschreven, tot de Steene brugge, die op den Heijweg tusschen 't selve Roosendael ende Woude staet, genaemt de Keele-brugge. Van dese Brugge loopen onse Thienden zijtwaerts op achter Vinkenbroeck, ende den Borckelaer met de selve Keele oft groote Beecke tot op het Lavoir, sijnde een Brugge gelegen over de voorseijde Beecke, om van den voorschreven Borckelaer te rijden naer het Riet-goir ende Nisphen. Van het Lavoir strecken dese onse Thienden linie-recht op eenen pael, genaempt den Vrede-pael, ende van desen Vrede-pael loopen sij op den Grooten Boert oft Hotmeere ten halve vanden Venne. Dese paelen sijn gestelt door de Abdotten van Boudeloo ende van Sincite Michiels als Arbiters tusschen ons ende Tongerlo, over de Limiet-scheijdinge der Thienden van de Prochien van Woude ende Nisphen in den jaere 1288, gelijck te sien is in den 26Brief van de Roy letter G.

Maer aengesien dat den voorseijden Vrede-pael weg-gehaelt, immers voor desen tijdt niet te vinden en is, soo valt hierover dese Limiet-scheijdinge questie ende worden (bij provisie, sonder prejuditie nogtans van partijen voor toekomstende, als desen pael soude mogen gevonden worden) de Thienden nu gehaelt ende gescheijden van het gemelte Lavoir op een eijcken op-gaende boomken staende in 't Bosch van Adriaen de Wolf, ende Consoorten, omtrent de thien roeden van den zijt-oost-hoek van den selven Bosch, ende loopen van daer door eenige nieuwe opgebrooken. Heijvel-den onder Nisphen, linierecht op Hot- ofte Hoermeere voorschreven; alwaer het landt van Antwerpen, ende de Baronie van Breda, met het Marquizaet van Berghen scheijden. Van desen Pael ofte Hotmeer, scheijden dese Thienden, ende volgen de paelen van Wou tegen Huijbergen de Beijde in, daer tegenwoordigh niet besaeijt en wordt. Maer soo in de toekomstende tijden daer eenige Landen wieder gemaekt, ende besaeijt, soudon ons de Thienden daer van met vollen rechte aenkomen ende competeren. Van de paelen van Huijbergen zijt-waerts, volgen dese Thienden de selve paelen ook west-waert

tot tegen de paelen van de Poterije van Berghen. Hier valt wederom disputet. Sij scheijden voor als nu op dese sijde met de heijde, ende dat geduriglijk tot voorbij de Kercke van Heerle, soo dat de Cragghen daer buijten blijven. Maer wij sustineren met die van Wouwe, dat dese Jurisdicte met de Thienden moeten scheijden op de drie Steene Paelen bij de heer Jan van Berghen voortijden geset (volgens eene Caerte figurative daer van sijnde) boven de Zee-suijper, ende waer van den eene naer den zijden nu met sandt over-dekt is, den tweenden is vervoert geweest, ende leijs een weijnig meer naer den oosten, ende den derden staet aen den waterloop boven de Craggen voorseijt, neffens de weg van Heerle, ende van het Cruijslant naer Berghen, soo dat de selve Cragghen ende de hoeve van mr. Feeter de Vessalia, nu toebehoorende de kinderen van Doctor Anthoni van Hooren, haere Thienden onder Woude soude moeten geven. Ende die van Berghen seggen dat dese Thienden ende Heerlijkheden souden scheijden met de steene brugge, waer bij dat de Galghe van Woude nu staet: ende van daer op de hoeve genaempt Hungarijen, ofte den lindenboom aldaer staende.

Tegenwoordig scheijdt sij op de schouwe van de voorschreve Strangenhoeve, nu Hungarijen genaemt, toebehoorende Matthijs Cnollaerts, ende loopt van daer westwaert linie-recht op Steene-camer-hoeve. Van daer komt sij op de hoeve van Matthijs Jansen Timmerman, nu toebehoorende Capiteijn Leiniers, ende volgt vandaer de paelen van de potterije van Berghen tot op eenen steenen pael staende op de hegghe van de seven Gemeten, ende van daer loopt sij recht west-waerts-op neffens de paelen van Berghen op de Vaert van Steenberghen, Scheijdende Moerstraeten ende Halteren, ende streckt haer voorts geduriglijk west, noort, ende oost-waert-op, tegen de Limiet-scheijdinge van Halteren het Outlant, ofte Steenberghen voorschreven: ende van het Cruijslant tot de straete lopende van het noortelijnde van Heerle naer het selve Cruijslant. Voor dese straet scheijt dese onse Thiende van Wouwe (sonder de thiende van de Limitatie, daer achter breeder van gesproken sal worden) oost-waerts ten halven van de huijsinge staende op de hoeve, daer Janssen nu op woont, ende Jan Scheurbier op heeft gewoont, toebehoorende Sr. Luiters tot Antwerpen, ende loopt alsoo over de Spelle-straatse-straat op eenen Peerboom, staende op de stede van Marinus Lodiers omtrent vijf roeijen west-waerts van de Biese-straat. Comende op dese straet loopt sij nogal recht ende oost-waert-aen door eenen acker van omtrent vier gemeten, toebehoorende de kinderen van Jan de Baese tot Berghen, die voor het meestendeel onder Woude leijs, ende so voorts op den Arduijn een stuk Landts alsoo genaemt toebehoorende Aert Joosen Groven.

Aen dit stuck landt scheijdt Woude ende Vroen-hout, maer niet onse thiende, (mits dat het selve Vroenhout in het Geestelijk onder Woude resorteert) die voorts haeren cours houdt oost-waert-op, ende loopt recht daer op de schouwe van Blocx hoeve, toebehoorende Jan Cornelissen Crol, alias Prins, ende van daer recht op den Dijk. Hier sijnde draeijen dese Thienden naer den noordt-oosten voorbij het gat van den Dijk op de Creecke, die tusschen den Cruijs-landsche Dijk ende den even loopt naer de Schip-vaert, ende die Roosendael van het Cruijslant scheijdt: ende eijsden alsoo onse Thienden naer den Noorden met de paelen ende limieten van Roosendael, soo dat al 't gene dat in den Ever voorschreven, oft in de Maede op de Zuidt-west-sijde van de selve Schip-vaert besaeyt, oft inkomende tijden besaeyt soude mogen worden, tot de Kele-beecke toe, daer voor van gesproken is, ende de beschrijvinge van de limieten deser Thienden begost, onder de Prochie van Woude resorteren moet, ende sijnde Thiende betaalen. Hebbende nu rontsom de uijterste paelen ende de limieten van dese onse Thiende (uijngenomen die van het Cruijslant, daer achter breeder van gesproken zal worden) gevisiteert ende gedesigneert, staet voorders te sien, hoe dat het binnen de selve paelen ende limieten van dese Thiende gaet. In den eersten leijs der in geheel Moerstraeten, 't welck een besondere werelike Heerlijckheit is, maer prochiet meest onder Wouwe, ende ten deele onder Heerle, gevende oversulks sijne volle Thiende onder Wouwe soo verre als het in 't Geestelijk daer onder staet, ende voor twee derde deelen daer het Prochie van Heerle is. Ten tweede leijs onder dese limieten de geheele Prochie van Heerle, die eertijds eene Vicarij van Berghen is geweest, resorterende soo in het Geestelijk als in het Werelk onder Wouwe, volgens den Coop-brief van dese Thiende: maer is nu absolutelijk in het Geestelijk daer van gesepareert, ende een besonde Prochie, daer wij de twee derde deelen van de Thienden, ende den Prochianen van Bergen, modó den staet, ofte het landt, in het resterende derde deel trekt.

Siet den gemelden Coop-brief sub littera G rubra nro. 3°.

In het jaar 1446 is een limiet-scheijdinge, dese Thienden aengaende tusschen Wouwe ende Heerel gemaakt. Maer de selve is soo oudt, datse nu niemant meer en kent. De radinge die heden-daegs gehouden wordt, is dese Sij Scheijden oostwaerts met de Smalbeecke, ende loopt dese Heerelsche Thiende west-wart-op door den acker van de kinderen van Henrick Scheurbier, daer de Thiende van Wouwe een weynig op de noort-sijde inkomt, loopt voorts recht over de Heerelsche Straet op een esschen boome, staende bij het geheulte van de hoeve van Jouffe Rieckaert, daer Laureys Jansen Scheur-bier op woont. Van desen boome trekt dese Heerelsche Thiende een weynig zuydt-west-waert over den huys-acker van de selve hoeve, daer een krieckenboom heeft gestaen, ende soo voorts over het Kercken meetken, dat bij-naest heel hier onder leyt.

Wederom zuydt-waert-op loopt sij over het eynde van Bredeleers meet, ende van daer over Multken-vet, sijnde een lanck-worpig stuck saey-landt, alsoo genaemt daer af, dat de Thiende half gaet, ende soo voorts door het Landt van heer Govaert van Donghen, dat ten naesten bij twee derde deelen sijn Thienden onder Wouwe geeft, scheydende op 't eynde met een grubbe, daer in liggende, ende soo door eenen acker liggende tot de hoeve van Anthoni Reyniers erfgenaemen, daer nu Marinus Jansen Quick pachter van is, recht op de oude schouwe, die gestaen heeft sesse roeyen noort-waert van het tegenwoordig huys van de selve hoeve tegen de straet aen, al waer tusschen-beyen twee Weykens liggen, waer van het eene liggende oost-waerts half, ende het ander liggende west-waert, meestendeel sijne volle Thiende geeft onder Wouwe, als sij worden besaeyt.

Op de andere sijde van de straet in den eersten acker van dese hoeve van de voorseyde erfgenaemen, komt Heerel omtrent twee-hondert toeyen aen de zuydt-sijde, op het Gemet daer naest-volgende van de selve hoeve gaen de Thienden half en half, ende loopen voorts west-waert op tusschen twee stukken Landt, toebehorende Dierick van Hatthen, ende waer van het eerste geeft onder Wouwe, ende het tweede onder Heerel. Van daer schiet dese Thiende door eenige Hey-velden op het hoecken van Jouffe van den Werve, dat, uytgenomen omtrent 200 roeyen, sijne volle Thiende aen ons geeft. Van daer loopt sij over de hoeve van Peeter Fierlinckx, die onder Heerel haere Thienden geeft, uytgenomen omtrent 200 Roeyen, die heel geven onder ons. Van daer springt sij wederom west-waerts over de Straet door den Keet-block van Capiteyn Leyniers, waer van omtrent 400 Roeyen onder Moerstraten geven, de rest onder Heerel. Vandaer loopt sij door het Landt van den Capiteyn Keer, die haer volle Thienden onder Moerstraten ende aen ons betaelt, uytgenomen eenen Block van omtrent seven Gemeten.

Ten lesten loopt sij op 't huys van de leege hoeve, daer pachter van is Digneman Marinissen, die meest onder Heerel haere Thiende geeft, ende hier eyndende, loopt sij doot tegen Poiterye, ende den voorschreven Pael van de Seven Gemeten op de Vaert van Halteren, Geleijk voor is geseyt.

Op de oost-seyde scheydt dese Thiende geduriglijk van die van Wouwe met de Smalbeecke voorschreven van het noordt-eyndt van Heerel tot het zuydt-eyndt, ende totter Heijden toe uyt, soo verre als daer wordt gesaeyt. 't Is ook te noteren, dat den gemelten Coop-brief niet en seyt, Omnem et totalem Decimam Parochie de Woude, Maer voegt daer NOSTRAM; want daer leyt op de zuydtoost sijde van de selve Prochie nog een Thiende, genaemt ende ook sijnde een LEEN-THIENDE, die ons niet verkocht en is met de andere, ofte niet aen gaet. Dese leenthiende wordt verheven tot Berghen, ende hoort voor drye vierde deelen toe de kinderen van Joncker Anthoni Proost, ende voor het resterende vierde paert Jouffe Rickaert voorschreven, jaerlijks weerdig sijne salvo justo 120 oft 130 gulden.

Dese Thiende verspringt, ende leyt het eene derde jaer in onse Thiende, genaempt Den Suyvelaer, ende daer liggende, paelt als volgt. Sij begint zuydt-waert met de t'Savelsche straet aen het Water-loopken bij 't huys van Matthijs Adriansen Smout, ende loopt noort-waerts met het selve Water-loopken tot de Spuyten-doncxse straet. Comende op dese straet, volgt de selve oost-waerts-op tot de Hainxse Cappelle, ende van dese Capelle verstreckt sij haer op de Hainxse Beecke, ende volgt de selve zuydt-waerts-op tot de voorschreve t'Savelsche straet.

De twee andere jaeren leyt dese Leen-thiende op den t'Savelschen acker, daer sij oock verspringt, ende verandert van plaetse. Hierom ende om in toekomende tijden verschil ende disputeren te schouwen, sijn in den jaere 1646, met overstaen van de Wet, ende ter presentie van partijen, ende andere Ouderlingen, op desen t'Savelschen acker ses steene paelen geset, geteekent op de eenen sijde met de Letteren S.B. ende op de andere sijde met de letteren L.T., te kennen gevende, dat de Thiende op de sijde S.B. toekomt Sincte Bernaerts, ende dat op de sijde daer L.T. staet, leen-thiende is.

Den eersten steen is geset op t'Savels omtrent eenen bol-worp van den Werberschen water-loop daer de werclijcke Jurisdictiën van Wou ende Nisphen op scheijden, op een hegge liggende tot de stede van Peeter Theunen, gekomen van Truy Bertels, achter eenen eycken boom, tegen-over den mes-put van de oude Gansken-stede, geteekent ende bedienende, als voorschreven is.

Den tweede steen is oock geset op een hegge, toebehorende Wijnant Cornelissen, zuijt-waert linie-recht op te gaen naer de heijde, sijnde dese hegge den noort-kant van 't Lanck-veldt op de stede neffens Rachels-veldt, onder eenen eijcken ende bercken-struijk, geteekent ende bedienende als voor.

Den derden steen is geset op Maeykens stede zuyt-waerts-op aen de Heijde, op een hegge, toe-komende de kinderen van Peeter Cornelis Bertels, achter een kleyn boom-ken, sijnde dit stuk Landts een parceel geweest van de lest-voorseeijde stede.

Den vierden steen, oft pael is geset west-waert-aen, op de hegge van eenen acker liggende naest de Heijde, ende toebehoorende Quitijn Jacobs, 8 of 10 Roeyen van het menne-gat, op 't west-eynde van het voor-hoofd, geteekent ende te kennen gevende, als de ander.

Den vijfden Pael-steen is gesteldt noordt-waerts-aen, van den voorgaenden dry oft vier ackers voor op de hegge van eenen acker genaemt De voorste Doggehen, gelegen neffens eenen acker geheten Neel-Mercelen, toebehorende Adriaen Claes, ontront ses voeten van 't oost-eijnde van de sieve heffe, ende geteekent, midtsgaders oock bewijsende 't selve met de voorgaende.

Den sesden en lesten Steenen Pael is geplant noordt-waerts van den voorgaenden op de hegge toekomende de kinderen Balten Engels, ontront vier Roeyen van 't eynde aen de Straet, ontront twee Roeyen van eenen hulsten-bosch, geteekent ende bewijsende gelijk de voorgaende. Siet den Pael-brief onder de Roey letter G numero 53. Buiten dese Paelen en komt de Leen-thiende op den Savelschen acker niet, ende scheijdt van malkanderen liggende het een jaer op de oost-sijde, ende het ander op de west-sijde, aen de t'Savelsche Capelle, met eenen langen hout-kant toekomende de kinderen van Adriaensen Smout, liggende tot den acker, genaemt den Huijs-acker, ende volgen den sieven kant ende hegge recht zuijt-waerts-op tot het eijnde toe van de groote Cloot, een stuck Landts alsoo genaemt, ende van daer ten halven door den grooten block van Adriaen Claessen, ende alsoo recht ter Heijden uijt, door het goetd, genaemt Lenaert Poppen.

Behalven dese Leen-thiendem die ons niet toe en komt, sijn onder Woude, soo in het eerste, als in het vijfthiende parceel-Thienden, verscheijde partijen ende stucken van Landen, die vrij en exempt van Thienden sijn, ende oversulx Thiende-Vrije-Landen worden genoemt, gelijk blijkt bij het wettelijk beleijs in den jaere 1642, ter mijnder instantië met het overstaen van Schepenen, ende andere Ouderlingen, daer van kennis hebbende gedaen.

Hoe desen Vrijdom gekomen is, en weet men niet vast. d'Opinie is, 't selve geschiet te sijn door het versetten van de Kercke. Dese Kercke, soo wordt gesustineert heeft eertijts gestaen op d'Hooge Braecke, sijnde een groot stuck Lants, gelegen aen de noordt-sijde van het Dorp aen de herbaene van Roosendael, bij de Linde-boom in 't hoogste van Wouwe (gelijk men bevindt dat de oude Kercken meest op hoogten sijn gebout) ende dat in 't versetten ende hermaeken van dese tegenwoordige Kercke, eenen persoon, die alle dese Thienden-vrije-lande als doen toebehoorden, het Kerckhof, ende den grondt daer de Kercke nu op Staet, gegeven heeft. Waer voor onse Prelaeten aen hem opde selve landen Vrijdom van Thienden, ende den Marquiez vrijdom van Chijsen soude gegeven hebben. Hoe dit is ofte niet, de .ofsefsie is daer, ende de prescriptie van immemorale tijden.

Het eerste stuck Thiende-vrije-landt onder het eerste parceel, oft Dorps Thiende, is gelegen op de zuijtsijde van de Kercke, ende genaemt den Beyaert, hoort toe

Joos Piersen Wagemakers: heeft oost den Steen-weg, west eenen Soek-weg, noardt Willem Lenaertschen Schaep met het naest-volgende stuck, zijdt de kinderen Pr. Claessen: groot 1 Gemet.

't Tweede stuck Thiende-vrije-lands hoort toe Willem Lenaertschen Schaep voorschreven: regelnot oost gelijk het voorgaende, aen den Steen-weg, west den Vogel-sanck, zijdt het voorgaende, noardt sijn selfs: ende is groot 1 Gemet, 37 Roeije. Het derde, stuck leijt aen de noordt-seijde van de Kercke aen den Riddershoeck, toebehoorende de kinderen van Cornelis Piersen Wagemackers: regelnot oost eenen Soek-weg, noardt den H. Marquiez met de Kersten Heijninge, west den voorschreven Ridders-hoeck, zijdt d'erfgenamen van Hans Lenaertschen Ruijten: is groot in 't geheel twee en half gemeten, geeft nu het heel Stuck-door den 22 schoof, komt ergo hier in vrije van Thiende, de helft van 't heele stuck, makende 1 Gemet, 75 Roeijen. De kinderen van Hans Lenaertschen Ruijten voorschreven hebben een stuck Landts, groot ontrent ander half Gemet het welk heel Thiende vrij is, uijtgenomen drij Corenackers, oft gewenten van 7 oft 8 snēen, ten eijnde toe uijt aen de west-sijde, dat eertijden een maeij-driesken is geweest, oost en west gelandt Francois Lenaertschen Buysen, zijt Joannes Willemsen Sanders, noardt sijn selfs; soo dat hierinne Thiende-vrij is Stuck 1. Gemet. Nog hebben de selve kinderen van Hans Lenaertschen Ruijten voorschreven een stuk Thiende-vrij Landts, gebbende voor rugmarken zijt, het voorgaende, oost ende noardt d'erfgenaemen van Henrick Heijligers, west de Kersmaker heijminge van de Marquiez: is heel Thiende-vrij, ende groot bijnaer 2. Gemeten. Joannes Willhemsen Sanders voorschreven heeft bij koop van Francois Lenaertschen Buysen een oude Hof-stede, die aen de west-sijde van 't parceel Thiendevrij is: heeft oost ende noort de voorseyde erfgenaemen van Heyligers voorseyt, west de gemelte kinderen van Hans Lenaertschen Ruyten, zuyt-oost den Steenweg, komen de 't gene dat vrij is tot ontrent 1 1/4 Gemeten.

De selve voorseyde erfgenaemen van Henrick Heyligers hebben nog een bijl-stuk naer sijnen ouden meester genaemt Heyntken van Cats, regelnotende oost de kinderen van den Secretaris Coenen, zuyt-oost Joannes Willemsen Sanders met het voorgaende parceel, ende de voorschreve erfgenaemen van Hans Lenaertschen Ruyten, west de Keermaeckers heyminge, noorden het Lams-veldt: hier in is het blad van de Bijle heel Thiende-vrije, ende de steel geeft den 33 hoop, is groot in 't geheel 500 Roeyen, en daer in Thiendevrij ontrent 1 Gemet, 100 Roey.

Het achtste ende leste partije Thiende-vrij Landts in het eerste parceel Thieden, leyt op de Hooge Donck, ende compt toe Jan Jacobsen Baes, groot ontrent onderhalf Gemet; heeft oost eenen Soek-weg, zuyt d'erfgenaemen Nout Willhemsen, west en noort Francois Lenaertschen Buysen: geeft nu bij accoord den 33 hoop oft schoof; 300 dat daer in Thiende vrij is ontrent 1. Gem. 82 Roey.

In het 15 parceel Thieden onder Wouwe, genaemt den Ommeganck, oft Kerck-hoven-acker, uyt reden dat de Kercken hier eertijden heeft gestaen, gelijk voorschreven is, ende dat Sincte Lenaerts Processie, t'Sondags voor Pinkster rontsom dese Thiende plachte te gaen, sijn Thiende-vrije de naer-beschreven-partijen van Landen. In den eersten stuck landts bij het Steenen-Cruijs, toekomende Jan Jansen Hannemaet; gelant west de straet, zuyt d'erfgenaemen Adriaen Lenaertschen Bollaert, noort Aert Anthonissen Gelte-lubber, groot sijnde 400 Roeyen. Den tweeden eenen Acker toebehoorende de voorschreven Erfgenaemen van Adriaen Lenaertschen Bollaert, gelegen noort aen 't voorgaenden, west de Straet, zuyt Cloeyenborch, groot ende geheel Thiende-vrije synde, tot 500 Roeyen.

Het derde stuck Thiende-vrij landt hoort toe de kinderen van Hans Lenaertschen Ruyten, leijt op de voorseyde Hooge-braeck, heeft west de straet, noardt Willhem Philips: is groot 225 Roeyen.

Maria Adriaens getrouwt met Jacobus Vergines tot Antwerpen, heeft een partije Thiende-vrije landt op de selve Hooge-braecke: heeft sijne rug-marken west de Herbaene, noort Lenaert Hermans, ende is groot 170 Roeyen. Lenaert Hermans voorschreven heeft een stuck Thiende-vrije landt, gelegen op de voorseyde Hooge-braeck; ook west de straet, zuyt ende noort de voorschreve Maria Adriaensen, ende heel Thiende-vrij, ende groot 1 Gem. 72. R. en.

Henrick Adriaensen Potter, met de weduwe van Hans Lenaertschen Ruyten, sijn in possessie van geen Thiende te geven van eenen hoeck landts op de gemelte Hooge-braecke, het welk staet te onderzoeken, en is groot 4 Gemeten.

Nog hebben Aert en IJcken Anthonissen een stuck Thiende-vrije landts, liggende

zuyt ende noort aen de hoeve, genaemt De Martel, groot 400 Roeyen.

In de selve hoeve heeft den Eiggenaer Nicolaes Piersen, een parceil landt, groot 400 Roeyen, 't welck maer en geeft den 33. Schoof, ende is alsoo hier in Thiende-vrije 266 $\frac{2}{3}$ Roeyen. Oost van het voorgaende leijt in de selve hoeve nog een stuk lants, groot 500 Roeyen, dat van gelijken maer den 33 schoof en geeft: leyt zuyt-oost aen de selve hoeve, noort Aert en IJken Anthonissen, soo dat hier in ook Thiende vrij is 333 $\frac{1}{3}$ Roeye. Item in de hoeve achter het huys een stuk saey-landt, genaemt den Bie-acker, hebbende zuyt den Bruyck-weg, noort het naest-volgende stuck van d'erfgenaemen Jan Coenen, ende is groot, ende Thiende-vrij, tot 2 Gemeten. Ende nog in de selve hoeve eenen block Landts achter de Schuere, oost den Bruijk-weg, west de selve schuere, zuyt de naer-beschreven erfgenaemen van Jan Coenen voorseyt, den welken Thiende-vrije, ende groot is, gelijk den voorgaenden 2 Gemeten. Boven dien leijt in de selve hoeve de Martel, een stuck landts, het welck oock Thiende-vrij is, hebbende west eenen Soek-weg oost ende zuyt de landen van dese hoeve, ende ten deele het voorschreven landt genaemt Cloeyen-borch, groot sijnde 500 Roeyen.

d'Erfgenaemen van den voormelden Jan Coenen, Secretaris van Wouwe, hebben een parceil landts gelegen neven de voorschreve hoeve de Martel, genaemt de Duyshuys heyminge; zuyt ende oost de selve hoeve, west s'Heerenstraet, groot 500 Roeyen, 't welck geeft den 22 schoof ende is alsoo hier inne Thiende-vrije 250 Roeyen.

De kinder van Mr. Andries van den Wimpe hebben een stuck landts, gelegen aen den Vinckenbroexsen-Kerck-pat, 't welck heel Thiende-vrij is, gelant oost Cathalijn Jans, zuyt eenen Soek-weg, noort de hoeve van de Martel, west het landt genaemt Kerck-hoven-acker, en is groot 4 Gemeten, 4 Roeyen.

d'Erfgenaemen van Jan Janssen Hannemaet hebben in den Bolck eenen block Thiende-vrije Landt, liggende west ende noort aen eenen Soek-weg, groot 500 Roeyen.

In den selven Bolck hebben Michiel Adriaensen, ende de weese van Goort Anthonissen van Cats, eenen block Thiende-vrije landt, genaemt de Monicken Heyminge; regelnotende zuyt de Bollink-strael, west het naestvolgende: is groot 2 Gemeten, waer in op de oost-syde vier gewenten oft ackers volle Thiende geven, soo dat hier Thiende vrije is ontrent 1 Gemet, 200 Roeyen. Noch in den selven Bolck een stuck saey-landt, toebehoorende de weduwe van Cornelis Denissen; hebbende zuyt de Bollinck-strael voorschreve oost het voorgaende, ende west Peeter Cornelissen Mortelman, is Thiende vrij ende groot 1 Gemet. Ten lesten hebben d'erfgenaemen van den voorseyden Secretaris Jan Coenen achter de Oude stede van Peeter Jacob Bollaerts een stuck Thiende-vrije landt, regelnotende oost de voorschreve hoeve van de Martel-zuyt eenen soeck-weg, ende is groot 500 Roeyen.

Blijckt alsoo dese Thiende-vrije landen in alles ende t'samen genomen groot te sijn 39 Gemeten, 256 Roeyen. Daer wordt geseyt, dat volgens d'oude Chijns-Boecken van den heer Marquez binnen Woude maer en moeten Thiende-vrije sijn 36 Gemeten; sodat desen Vrijdom allenskens vermeerdert, en stillekend ingekropen is; om welk voorder te beletten, het voorschreve Beleyt bij mij sijnde Pastoir van Woude, ende t'samen Rentmeester van ons Clooster, is gedaen, tot het welck voorder wordt gerefereert, ende staet geregistreert onder de roeye letter G numero 54.

Wij en trecken onder Woude ende alle de voorschreven andere Quartieren, mitsgaenders oock onder het Cruyslandt naer-volgende, maer den XI schoof ofte hoop: ende de speciën van Thiende-baer vruchten, die noch hedendaegs in possessie sijn van Thiende te geven, sijn dese Terwe, Rogh, Haver, Gerst, Bockweye, Eerten, Boonen, Vlas, Lammeren, Saet. Dese saet-thiende en geeft maer thien stuyvers van 't Gemet onder Wou ende onder het Cruis-landt, doch onder Nassau en willen sij niet geven: evenwel de saecke is van kleijn consideratie. mits dat'er luttel wordt gesaeyt.

De lammeren moeten verthient worden binnen de thien eerste daegen van den Meyde: de maniere is dese. Is 't bij aldiën dat den Thiende-heffer niet en kan accorderen met den Eiggenaer in geldt, gevende voor elck Lam van de geheele kooye twee ofte drij stuyvers, min ofte meer; soo treckt den selven eiggenaer uyt thien de beste lammeren vier voor-uyt, ende uijt de resterende desse neemt den Thienenaer een, ende alsoo sijn de eerste thien verthiën, want wij trecken nog hier het thienste lam, al hebben wij van de graenen maer den elfsten schoof.

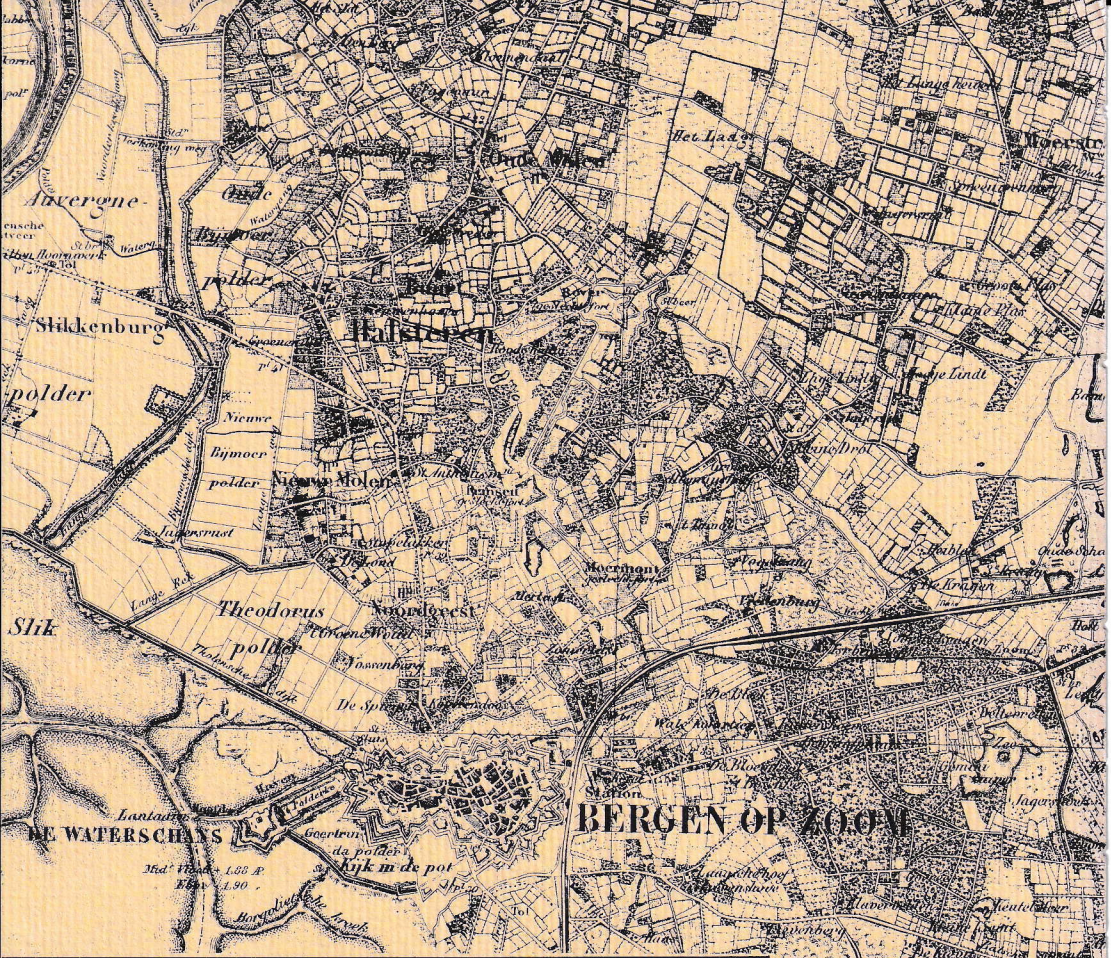
Dese maniere wordt gevolgt, soo langhe als'er thien Lammeren sijn: ende soo veele niet meer sijnde, moet den eiggenaer voor de resterende accorderen in geldt.

Daer-en-boven moet den eiggenaer de Thiende-Lammeren houden op sijnen kost tot uijtgaende Meije, als wanneer den Thienenaer de sijne haelen moet.

4

De Bie-thiende is noch betaelt geweest aen heer Philips Meynaerts Pastoir naer het verloop, ende is buyten possessie geraeckt nu ontrent de 50 jaeren. De andere smalle Thienden, als van Gansen, Kiekenen, Veulens, Calveren, ende diër-gelijke, sijn hoven memorie van menschen buyten gebruyck geweest, ende waeren van kleyn profijt, gelijk oock de Bie-thiende, hebbende vele moeije ende luttel baeten. Dese thienden sijn vrij ende onbelast van alderhande Chijsen, Erf-renten, Keuren, oft Breuken, aen wie dat het soude mogen sijn, sij sijn alleen beswaert, gelijk die van Castel ende Ouden-bosch, met het onderhouden van den Choor en de Cruijs-Chooren van den Kercke, met den Predicant, ende de Verpondinge, die seer swaer is, gelijk voor onder andere Dorpen, staende onder het gebiedt van de Staeten Generael, is geseijt. Bij dese heeren en is geen exemptie van Lasten, oft de Goederen van natuer, ende naer de geschreven Rechten vrije sijn ofte niet. Boven den Predicant onderhouden wij nog tot Wouwe eenen Catholijken Pastoir, sijnde eene van onse Religieusen, ende Godt geve dat het lanck mag dueren voor dese deftige Catholijke Gemeijnte.

De Copijen Authenthieck, soo van de Beleydinghe van de Leen-Thiende, als van de Thiende-vrije Landen, staen onder den Royen A.B. onder de letter G, numerus 53. en 54.

Deze uitgave werd mede mogelijk
door financiële steun van de
Rabobank „Wouw - Kruisland”

Slikken van
VAN HET MARQUISAAT VAN
erkerhof slikken
Hildernisse en

